

De 20 programmapunten van de PVDA+ voor de Europese verkiezingen

pvda+

www.pvda.be

Eerst de mensen, niet de winst

De 20 programmapunten van de PVDA+ voor de Europese verkiezingen

INLEIDING

De crisis schudt de Europese Unie grondig dooreen. Toch blijft de Unie de heilige huisjes van de vrije markt verdedigen, die uiteindelijk tot de crisis hebben geleid.

- De vrije markt en de ongebreidelde concurrentie vormen de basis van alle Europese verdragen.
- Het vrije verkeer van kapitaal, de liberalisering van de financiële markten en de privatisering van de pensioenen zijn altijd belangrijke beleidslijnen van de Unie geweest.
- De privatisering golf bij de Europese telecombedrijven, postdiensten en spoorwegen is op gang gebracht door Europese richtlijnen.
- Met het Amerikaanse model van ontmanteling van de sociale zekerheid als voorbeeld kwamen er Europese beleidslijnen die sociale verworvenheden omtrent arbeidsduur, arbeidscontracten en lonen gevaarlijk op de helling zetten.

Als het om asociale maatregelen gaat, is de Europese Unie erbij. Het Verdrag van Maastricht uit 1992 zorgde voor driftig gesnoei in de sociale zekerheid en in de sociale sector. En het optrekken van de pensioenleeftijd past in de Lissabonstrategie, die in 2000 werd gelanceerd. Op die manier dwingt de Europese Unie het beleid van de lidstaten verder in de liberale hoek.

Telkens de burgers zich werkelijk kunnen uitspreken over het beleid van de Europese Unie, zoals in de referenda over de Europese grondwet in Nederland en Frankrijk in 2005, is het oordeel vernietigend. Het Verdrag van Lissabon uit 2007, een kopie van die Europese grondwet, werd in geen enkel land meer voorgelegd aan de inwoners. Behalve in Ierland, waar de nationale grondwet dat verplicht. Resultaat: het Verdrag werd er verworpen.

De democratie, die het op het nationale niveau al hard te verduren heeft, stelt op Europees niveau bijna niks meer voor.

De Europese Commissie beschikt over een uitgebreide wetgevende en uitvoerende macht en vaardigt richtlijnen uit die soms letterlijk gedicteerd zijn door de lobbyisten die in opdracht van de grote bedrijven de Europese wijk in Brussel "belegeren".

De Europese Centrale Bank heeft de absolute, onbepaalde macht over het Europese monetaire beleid. Het Europese Hof van Justitie laat systematisch de vrijheden van de markt voorgaan op de rechten van de werknemers en op het stakingsrecht.

Het is tijd om van koers te veranderen. Niet door rechtsomkeer te maken. Ook niet door uit de Europese Unie te stappen en een meer nationalistische koers te varen. Maar door een tegenmacht op te bouwen die perspectieven biedt op een fundamentele verandering op het Europese niveau. Een tegenmacht die zich manifesteert zowel op het Europese niveau als op dat van de afzonderlijke lidstaten die de Europese richtlijnen toepassen.

Wij stellen 20 programmapunten van een Europese politiek voor, ze vormen een breuk met de logica van de vrije markt en van de ongebreidelde concurrentie. Op weg naar een maatschappij waarin de mensen eerst komen, en niet de winst.

Het programma voor de Europese verkiezingen van 2009

1. De beste sociale verworvenheden veralgemenen naar alle landen van de Europese Unie

Europese richtlijnen mogen geen sociale achteruitgang opleggen. Ze mogen niet raken aan nationale wetten als die op sociaal vlak beter zijn. We willen dat principe laten opnemen in het Verdrag van de Europese Unie.

Zo garanderen we dat de grondrechten (vrije meningsuiting, organisatierecht, stakingsrecht...) en de sociale rechten (recht op werk, op huisvesting, op sociale zekerheid, op openbare dienstverlening...) voorrang hebben op de vrijheden van de markt.

Zo garanderen we ook dat elke harmonisatie van wetgeving of regelgeving er een is naar boven en niet naar onder.

Dat houdt in dat de lidstaten niet gebonden zijn aan richtlijnen die minder sociaal zijn dan hun nationale wetgeving. De lidstaten zijn daarentegen wel gebonden aan richtlijnen die sociale minimumnormen opleggen.

2. Een Europese openbare bank om de spaargelden te beschermen en om te investeren in sociale projecten

In plaats van het geld van de belastingbetaler te gebruiken om privébanken overeind te houden en ze nog groter en sterker te maken, zodat ze opnieuw megawinsten kunnen beginnen opstapelen kunnen we beter een Europese openbare bank oprichten.

We willen de grote privébanken die niet kunnen overleven zonder de hulp van de overheid, nationaliseren.

De openbare bank mag niet genoteerd zijn op de beurs. Het beheer ervan moet transparant zijn en onderworpen aan openbare controle. Het geld dat op de bank geplaatst wordt, moet dienen om sociale projecten, sociale woningbouw en duurzame economische projecten te ondersteunen.

3. Geprivatiseerde openbare diensten opnieuw nationaliseren

Het verbod op publieke monopolies en op subsidies voor overheidsbedrijven moet worden opgeheven.

Publieke monopolies moeten mogelijk zijn in de volgende sectoren: spoorwegen, openbaar vervoer, postdiensten, telecommunicatie, energie- en watervoorziening.

We willen een openbare bank met staatswaarborg.

Dat alles impliceert dat het hoofdstuk "Regels betreffende mededinging" van het Verdrag van Rome (1957) volledig moet worden herzien. Vooral de artikels 81, 82, 86 en 87 over het verbod op de oneerlijke concurrentie, het verbod op monopolies, publieke monopolies inbegrepen, en het verbod op subsidies die de concurrentie verstoren.

4. De sociale dienstverlening, de gezondheidszorg, het onderwijs, de cultuur, het wetenschappelijk onderzoek en de milieubescherming (lucht-, water- en bodemkwaliteit) niet langer onderwerpen aan de regels van de concurrentie

Op deze terreinen is er geen plaats voor de regels van de vrije markt. Het ontwerp van richtlijn betreffende de liberalisering van diensten van sociaal nut moet worden geannuleerd.

Wat er al geprivatiseerd is op deze terreinen, moet opnieuw worden genationaliseerd.

5. Gelijk loon en gelijke voorwaarden voor gelijk werk

De normen van het land waar het werk wordt uitgevoerd moeten gelden voor het loon en voor de rechten van de werknemers. Geen Poolse lonen dus voor Polen die in België komen werken.

Integrale toepassing van de "richtlijn betreffende de terbeschikkingstelling" die bepaalt dat de arbeidsvoorwaarden van het gastland moeten worden gerespecteerd. Het land waar het werk wordt uitgevoerd, beslist dus over de voorwaarden, via wet of via een collectieve arbeidsovereenkomst. Het Europees Hof van Justitie heeft niet het recht tussen te komen in deze kwesties.

6. Een Europees minimumloon, gelijk aan 70 % van het nationale netto-inkomen per inwoner

We pleiten voor een Europese richtlijn die een fatsoenlijk minimumloon vastlegt, in overeenstemming met de geproduceerde rijkdom van het land.

Dat is een maatregel om de armoede te bestrijden en om de nivellering naar beneden van de lonen tegen te gaan. Hij zorgt ervoor dat de lonen in de landen van de Europese Unie naar boven toe genivelleerd worden. De maatregel zet ook een rem op delokaliseringen naar lagelonenlanden en op de concurrentie tussen de werknemers.

Als voor het minimumloon de norm van 70 % op het nationale netto-inkomen per inwoner wordt gehanteerd, dan volgt dat minimumloon automatisch de evolutie van de totale rijkdom die in een land geproduceerd wordt.

Het minimuminkomen (sociale uitkeringen, het bestaansminimum) kan dan vastgelegd worden op 50 % van het gemiddelde nationale netto-inkomen per inwoner.

Voor België zou dat betekenen dat het minimumloon 17.200 euro netto per jaar bedraagt (1.440 euro per maand) in plaats van 14.700 nu. Het bestaansminimum wordt dan 12.280 euro per jaar (1.024 euro per maand) in plaats van 8.550 euro nu.

7. Als winstmakende bedrijven sluiten of delokaliseren, dan volgen er sancties

We pleiten voor het omzetten in een Europese richtlijn van de resolutie die in 2006 door het Europese

parlement werd goedgekeurd op basis van het rapport van Europarlementslid Hutchinson. Deze resolutie vraagt dat overheidssteun aan een bedrijf teruggestort wordt als dat bedrijf delokaliseert. Daar moeten ook nog sancties bijkomen tegen bedrijven die de laatste twee jaar winst maakten of dividenden uitkeerden, en die toch sluiten.

8. Een gepaste en vaste baan voor iedereen

We willen een verbod op ontslagen in bedrijven die winst maken, op straffe van boetes of van terugbetaling van de overheidssteun.

We willen een beperking van de arbeidsduur tot 40 uur per week en 8 uur per dag. Geen veralgemening van overuren, tegen de "jaartijd" of de annualisering van arbeidstijd.

We willen een drastische inperking van tijdelijke contracten en interimcontracten: namelijk alleen nog voor een korte periode en in uitzonderlijke omstandigheden. Wanneer een werknemer twee opeenvolgende contracten van bepaalde duur bij dezelfde werkgever heeft uitgedaan, wordt het contract automatisch omgezet in een vast contract.

We willen strengere sancties in geval van onterecht ontslag, en integraal behoud van de vooropzeg en de ontslagvergoeding.

9. Pensioen op 55 jaar voor vrouwen en op 60 jaar voor mannen in heel de Europese Unie

Geen verlenging van de loopbaan. De pensioenleeftijd mag niet opgetrokken worden: ouderen hebben recht op rust en jongeren hebben recht op werk.

Het overheidssysteem van pensioenen moet ervoor zorgen dat mensen na hun loopbaan zorgeloos kunnen genieten van een verdiende rust. De overheid en de werkgevers moeten garant staan voor de financiering van dat systeem, o.a. door een fortuinenbelasting.

We pleiten voor positieve discriminatie van vrouwen op het gebied van de wettelijke pensioenleeftijd en de vereiste loopbaanjaren. De pensioenleeftijd komt op 55 jaar voor vrouwen en op 60 jaar voor mannen. De leeftijd voor vervroegd pensioen (met verlies van pensioen) zakt naar respectievelijk 50 en 55 jaar.

10. Gratis onderwijs voor iedereen

Basisonderwijs, middelbaar onderwijs en hoger onderwijs (tot aan het bachelorniveau) moeten volledig kosteloos zijn.

Geen privatisering van het hoger onderwijs.

Recht op onderwijs voor iedereen, in heel Europa. We pleiten voor een Europees onderwijsnetwerk met minimumvereisten voor alle landen van de Unie, zodat iedereen een vak kan leren dat uitzicht biedt op een stabiele toekomst.

11. Geen belastingparadijzen binnen de Europese Unie, en sancties tegen financiële transacties in belastingparadijzen buiten de Europese Unie

Er moet een einde komen aan die paradijzen voor rijken en voor financiële instellingen. Fiscale paradijzen herbergen financiële maatschappijen die niets anders zijn dan machines om belastingontduiking, speculatie en witwaspraktijken te organiseren. Een groot deel van de speculatieve financiële maatschappijen en van de portefeuilles vol toxische kredieten zijn gevestigd in deze fiscale paradijzen. We willen de invoering van de Tobintaks op internationale financiële operaties.

12. Een Europese “miljonairstaks”: 2 % op de fortuinen boven een miljoen euro

Daarmee wordt een financiële marge gecreëerd om de sociale zekerheid te herfinancieren zodat de vergrijzing van de bevolking betaald kan worden. Daarnaast kunnen met de milionairstaks banen gecreëerd worden in de openbare sector: voor gezondheidszorg, onderwijs en huisvesting. Het fiscale beleid moet in alle Europese landen geharmoniseerd worden: we willen een sterkere progressiviteit naarmate het inkomen hoger is. Voor een effectieve belastingvoet van 35 % op de bedrijfswinsten.

13. Integrale politieke, syndicale en democratische rechten

Geen aantasting van het stakingsrecht: geen invoering van een minimale diensverlening. Het Europese Hof van Justitie en de nationale rechtspraak mogen op dat terrein niet meer tussenkomen. Vrijheid van meningsuiting en van organisatie, organisaties die racisme en fascisme verheerlijken uitgezonderd. Afschaffing van de zogenaamde antiterrorismewetten. Een einde maken aan elke vorm van discriminatie op basis van nationaliteit, geslacht, godsdienst of filosofie. Gelijkheid tussen mannen en vrouwen: recht op werk, gelijk loon en gelijke carrièrekansen, recht op abortus, op voorbehoedsmiddelen, seksuele vrijheid, recht op echtscheiding, strijd tegen geweld, strijd tegen mensenhandel. Bestrafing van elke vorm van racisme, neofascisme, xenofobie, homofobie en seksistische discriminatie.

14. Een immigratiebeleid dat gebaseerd is op objectieve en menswaardige criteria

Automatisch recht op de nationaliteit na vijf jaar wettelijk verblijf in een land. Respect voor het asielrecht. Burgerschap voor alle inwoners, gelijke rechten op het vlak van arbeid, huisvesting en gezondheidszorg. Regularisering van de mensen zonder papieren.

15. Bescherming van de landbouwers en afschaffing van de subsidies die vooral de agro-industrie ten goede komen. Eerlijke prijzen voor landbouwcontracten met de derde wereld

Europa moet de landen uit het Zuiden alle schulden kwijtschelden.

De ontwikkelingshulp moet ten minste 0,7 % van het bruto binnenlands product bedragen.

In alle onderhandelingen, vooral die met de Wereldhandelsorganisatie, moet Europa zijn invloed aanwenden ten voordele van het Zuiden.

Geen biobrandstoffen.

16. Strengere Europese milieunormen, vooral voor de industrie

De geïndustrialiseerde landen hebben een historische schuld wat de opwarming en milieuvervuiling betreft. Het is dan ook aan hen om de zwaarste lasten te dragen om het milieu te beschermen.

De uitstoot van CO₂ moet in 2020 met 25 tot 40 % gedaald zijn en met 80 à 95 % in 2050. Die inspanningen moeten gerealiseerd worden binnen de landen zelf en mogen niet vervangen worden door de aankoop van emissierechten in andere landen, met name in de derde wereld.

Halt aan de milieutaksen die vooral de gewone mensen treffen. De grootste vervuilers moeten betalen.

Hulp van de overheid voor mensen die niet de middelen hebben om te investeren in energiebesparende maatregelen.

17. Ontbinding van de NAVO, geen Europees leger

De buitenlandse politiek van de Europese Unie moet de strijd van volkeren voor emancipatie en een zelfstandige ontwikkeling ondersteunen.

We willen geen deelname van Europese troepen aan oorlogen en offensieve operaties in het buitenland. Terugtrekking uit de NAVO.

We willen een verbreking van alle diplomatieke en economische betrekkingen van de Europese Unie met de staat Israël zolang Israël de rechten van het Palestijnse volk - het recht op een eigen staat met Jeruzalem als hoofdstad en het recht op de terugkeer van vluchtelingen - niet erkent. Opschorting van het Associatieverdrag tussen Israël en de Europese Unie.

Voor de bescherming van de vrede willen we de Verenigde Naties meer naar voor schuiven. De macht van de VN moet uitgaan van de Algemene Vergadering. Het Charter van de Verenigde Naties moet integraal gerespecteerd worden.

18. De Europese wetgevende macht moet exclusief in handen van het Europese parlement komen

We pleiten voor een herverdeling van de machten binnen de Europese Unie. Het parlement moet de enige wetgevende macht zijn, het is het enige orgaan dat direct verkozen is door de burgers van de Unie. De Europese Commissie moet onder de controle komen van het Europese parlement. De ministerraden zouden alleen nog een raadgevende functie mogen hebben en wetsvoorstellen formuleren voor het Europese parlement.

Het Europese parlement moet proportioneel verkozen worden volgens het universele stemrecht, 1 % van de stemmen betekent 1 % van de zetels.

De Europese Commissie, de regering van de Europese Unie, moet verkozen worden door een meerderheid in het parlement, dat ook het recht moet hebben om de Commissie af te zetten.

In afwachting van deze hervormingen moeten de nationale parlementen het recht hebben om op voorhand een standpunt van de eigen regering goed of af te keuren, voordat die regering dat standpunt gaat verdedigen bij de Europese instanties.

19. Recht op een Europees referendum

Wij stellen voor dat het Europese parlement verplicht wordt alle wetsontwerpen te onderzoeken die ondersteund worden door meer dan een miljoen handtekeningen. Er wordt verplicht een referendum georganiseerd als meer dan vijf miljoen burgers daarom vragen.

20. Opheffing van het Verdrag van Lissabon

Dat Verdrag is in feite een soort grondwet die een beleid installeert dat neoliberal, antisociaal, antidemocratisch en oorlogszuchtig is. Het Verdrag verdedigt onder andere:

- Een markteconomie op basis van de "vrije en onvervalste concurrentie", wat o.a. betekent dat alle steun aan overheidsbedrijven verboden is.

- De afwezigheid van een sluitende sociale bescherming. Het Charter van de Grondrechten van de Europese Unie, dat dateert van de Europese top in Nice (december 2000) en dat als bijlage aan het Verdrag van Lissabon is toegevoegd, is een aanzienlijke achteruitgang in vergelijking met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en met de Belgische Grondwet.

Het recht op werk heeft plaatsgemaakt voor het recht om te werken. Het Charter spreekt niet over het recht op sociale zekerheid, maar over het recht op toegang tot sociale dienstverlening. Het stakingsrecht komt zelfs niet meer voor in het *Charter*.

- De cumul van de wetgevende en uitvoerende macht bij de Europese Commissie en de Europese ministerraad. De macht van het Europese parlement blijft beperkt.

- De versterking van de Atlantische alliantie binnen de NAVO.

Het Verdrag van Lissabon verwerpen betekent ook dat andere verdragen moeten worden herzien. Het Verdrag van Rome (Europese Gemeenschap) en het Verdrag van Maastricht (Europese Unie) baseren zich namelijk al op de principes van de vrije markt, met name op de zogenaamde vier fundamentele vrijheden: vrij verkeer van goederen, van kapitaal, van mensen en van diensten.

Het Verdrag van Lissabon verwerpen betekent ook dat er een nieuw verdrag moet komen over de grondrechten. Dat verdrag moet op zijn minst de inhoud van het Europees Sociaal Charter overnemen, dat goedgekeurd werd door de Raad van Europa in 1961 en dat op het vlak van sociale en democratische rechten veel explicieter en vollediger is.